

SERWIS
INFORMACYJNY
BIBLIOTEKI GŁÓWNEJ

UNIwersytet Rolniczy im. Hugona
KOŁŁATAJA W KRAKOWIE

NR 3/2022 (65)
(MAJ-CZERWIEC)

ISSN 2720-4405

W numerze:

1. Wakacje w bibliotece	s. 3
2. Nowy wymóg dotyczący sprawozdawania publikacji naukowych	s. 5
3. Biblioteka Nauki – największa baza naukowa w Polsce	s. 6
4. Nowości Elsevier – Scopus Academy już działa!	s. 9
5. Nowa strona internetowa naszego Wydawnictwa	s. 10
6. Spotkanie dyrektorów bibliotek oraz szefów archiwów w uczelniach przyrodniczych	s. 11
7. Dziedzictwo uczelni dla przyszłości nauki – Academic heritage for the future of science	s. 13
8. Skarby Muzeum UR	s. 16
9. Biblioteka Diecezjalna w Egerze	s. 17

Serwis Informacyjny Biblioteki Głównej UR jest tworzony i redagowany przez pracowników Oddziału Informacji Naukowej i Dokumentacji. Ukazując się co dwa miesiące, informuje o bieżących wydarzeniach w Bibliotece, istotnych zmianach w organizacji jej pracy, nowych dostęпах testowych i subskrypcjach baz, nowościach w ofercie biblioteki z naciskiem na elektroniczne źródła, czy prowadzonych szkoleniach i warsztatach.

Przygotowanie:
 Danuta Gajewska
 Paweł Jakubiec
 Jakub Jaźwiński
 Urszula Kowalska
 Adam Ruta
 Beata Tokarczuk

Wykorzystane na okładce oraz w tekstach elementy graficzne pochodzą ze strony <https://pixabay.com/>, <https://www.facebook.com/> oraz z zasobów własnych UR

Wakacje w bibliotece

URSZULA KOWALSKA

Jak co roku w okresie wakacyjnym
nasza Biblioteka
zmienia „ramówkę” pracy.

Data	Biblioteka Główna		Czytelnie wydziałowe		
	Wypożyczalnia	Czytelnia Główna	Wydział Leśny	Wydział Biotechnologii i Ogrodnictwa	Wydział Technologii Żywności
	Czynne od poniedziałku do piątku				
1.07 – 31.07.2022	9 ⁰⁰ - 14 ⁰⁰		8 ³⁰ - 14 ⁰⁰		
1.08 – 31.08.2022	Nieczynne				

Nowy wymóg dotyczący sprawozdawania publikacji naukowych

JAKUB JAŻWIŃSKI

Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 8 marca 2022 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie danych przetwarzanych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, ministerstwo uszczegółowiło listę informacji, które są wymagane do przekazania przez uczelnię do niego za pośrednictwem systemów POL-on i PBN.

Do rozporządzenia dopisany został podpunkt 4 n) o brzmieniu:

wysokość opłat za opublikowanie artykułu naukowego poniesionych przez podmiot, o którym mowa w lit. d, (wyrażoną w złotych) oraz źródło ich finansowania (środki finansowe, o których mowa w art. 365 pkt 2 ustawy, środki finansowe przyznane na realizację projektu w zakresie badań naukowych lub prac rozwojowych, inne);

oraz 5 n) o brzmieniu:

wysokość opłat za wydanie monografii naukowej poniesionych przez podmiot, o którym mowa w lit. i, (wyrażoną w złotych) oraz źródło ich finansowania (środki finansowe, o których mowa w art. 365 pkt 2 ustawy, środki finansowe przyznane na realizację projektu w zakresie badań naukowych lub prac rozwojowych, inne)

W związku z wprowadzoną zmianą, Oddział Informacji Naukowej i Dokumentacji umieścił dodatkowe pole w formularzu zgłaszania dorobku naukowego, w którym osoba zgłaszająca dorobek będzie musiała określić czy za wydanie publikacji wydawca wystawił fakturę na Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Dodatkowo zostało stworzone pole tekstowe, w którym należy wpisać numer faktury lub innego dowodu księgowego.

*** Czy publikacja artykułu lub monografii była opłacana fakturą wystawioną na Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie?**

Proszę wybrać jedną z następujących odpowiedzi

Tak
 Nie

Wysokość opłat za opublikowanie artykułu naukowego poniesionych przez podmiot, o którym mowa w lit. d, (wyrażoną w złotych) oraz źródło ich finansowania (środki finansowe, o których mowa w art. 365 pkt 2 ustawy, środki finansowe przyznane na realizację projektu w zakresie badań naukowych lub prac rozwojowych, inne).
Link do pełnego tekstu - <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20220000700>

W przypadku monografii, a także czasopism wydawanych przez Wydawnictwo URK bądź inną jednostkę uczelnianą, należy podać NIE:
Acta Scientiarum Polonorum Formatio Circumiectus, ISSN 1644-0765, 2001
Acta Silvestria, ISSN 2719-4027
Geomatics, Landmanagement and Landscape, ISSN 2300-1496, 2013
Problemy Drobnych Gospodarstw Rolnych, ISSN 2300-0902

Numer faktury / dokumentu księgowego

Proszę pamiętać o tym, że ministerstwo uznało, iż opłaty ponoszone przez autora w publikacjach wydawanych przez macierzystą instytucję traktowane są jako bezkosztowe.

W tym wypadku każdy artykuł wydany w czasopiśmie takich jak:

- **Acta Scientiarum Polonorum Formatio Circumiectus, ISSN 1644-0765**
- **Acta Silvestria, ISSN 2719-4027**
- **Geomatics, Landmanagement and Landscape, ISSN 2300-1496**
- **Problemy Drobnych Gospodarstw Rolnych, ISSN 2300-0902**

oraz monografie wydane przez Wydawnictwo URK, zobowiązuje do zaznaczenia przy zgłoszeniu pozycji NIE.

Nowością w formularzu jest także możliwość pobrania i przesłania oświadczenia o afiliacji, czyli dokumentu, w którym autor stwierdza, że zgłaszana praca stanowi

część dorobku naukowego Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie.

Oświadczenie o afiliacji w formacie PDF

Proszę przesłać co najwyżej jeden plik

Wzór oświadczenia https://urk.edu.pl/zasoby/23/zr_47_z1_2019.pdf

Oświadczenie o afiliacji składają tylko Ci autorzy, którzy deklarowali pracę dla więcej niż jednego ośrodka akademickiego lub instytucji z sektora prywatnego.

Osoby, które pracują wyłącznie na Uniwersytecie Rolniczym, są zwolnione z konieczności składania oświadczenia!

Biblioteka Nauki – największa baza naukowa w Polsce

ADAM RUTA

Biblioteka Nauki wraz z Repozytorium Publikacji i Repozytorium Danych współtworzy Platformę Otwartej Nauki. Serwis udostępnia w sposób nieodpłatny i otwarty pełne teksty publikacji naukowych wraz z metadanymi. Jest prowadzony przez ICM UW we współpracy z wydawcami oraz bazami indeksującymi.

Biblioteka Nauki

Zasób Biblioteki Nauki stale się powiększa, a obecnie obejmuje pełne teksty ponad 460 000 artykułów oraz ponad 1000 książek naukowych.

Zasoby czasopism pochodząca z baz:

- AGRO (czasopisma z dziedziny nauk rolniczych i przyrodniczych),
- BazTech (czasopisma z dziedziny nauk inżynieryjno-technicznych i ścisłych),
- CEJSH (czasopisma z dziedziny nauk humanistycznych, społecznych, teologicznych i sztuki),
- DML-PL (czasopisma z zakresu matematyki),
- PSJD (czasopisma z dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu).

Korzystanie z Biblioteki Nauki nie wymaga zakładania konta ani instalowania żadnego specjalistycznego oprogramowania. Artykuły i książki udostępnione są jako pliki w formatach PDF, EPUB, MOBI oraz XML.

Bezpośredni dostęp z poziomu strony Biblioteki Głównej URK jest możliwy po kliknięciu w przycisk znajdujący się w menu po lewej stronie (POLECAMY) bądź w baner w ruchomym pasku u dołu strony Biblioteki.

Zapraszamy do korzystania z oferty!

Biblioteka Nauki wraz z Repozytorium Publikacji i Repozytorium Danych współtworzy Platformę Otwartej Nauki.

PLATFORMA OTWARTEJ NAUKI

Jest to centrum kompetencji w zakresie otwartych modeli komunikacji naukowej i dystrybucji wiedzy, ośrodek oferujący rozwiązania i narzędzia umożliwiające wdrażanie tych modeli, a także cyfrowa kolekcja polskich publikacji naukowych.

W ramach Platformy rozwijać można wiedzę i umiejętności pomagające wdrażać otwarte modele z uwzględnieniem doświadczeń światowych oraz lokalnych uwarunkowań – instytucjonalnych, prawnych, ekonomicznych i społecznych.

Platforma opracowuje i udostępnia narzędzia informatyczne oraz rozwiązania organizacyjne i prawne pozwalające instytucjom na tworzenie własnej infrastruktury otwartego dostępu oraz wspomagające te instytucje w wypracowaniu i realizacji polityk oraz strategii otwartego dostępu.

Zasoby udostępniane w serwisach Platformy Otwartej Nauki to polskie czasopisma naukowe (Biblioteka Nauki), książki naukowe (Otwórz Książkę) oraz różnego rodzaju prace naukowe – przede wszystkim artykuły – deponowane przez ich autorów (Repozytorium CeON).

Informacje ze stron:

www.pon.edu.pl oraz

<https://bibliotekanauki.pl>

Nowości Elsevier – Scopus Academy już działa!

BEATA TOKARCZUK

Wydawnictwo Elsevier uruchomiło Scopus Academy – internetowy, samodzielny program szkoleniowy, którego celem jest zaoszczędzenie czasu, a jednocześnie umożliwienie użytkownikom zdobycia nowych umiejętności w zakresie Scopusu.

W czterech 10-minutowych modułach omówione są najważniejsze funkcje wprowadzające dla naukowców. Kursy te doskonale nadają się do uzupełnienia własnej wiedzy na temat Scopusu, nauczania opiekunów studentów korzystania z tej platformy lub przesłania użytkownikom, którzy korzystają z niej w swoich badaniach. Uczestnicy szkoleń otrzymują certyfikaty potwierdzające zdobytą wiedzę.

Informacje znajdą Państwo w [Discover Scopus Academy](#).

Scopus to największa baza abstraktów i cytowań pochodzących z recenzowanych źródeł, wyposażona w narzędzia do śledzenia, analizowania i wizualizacji danych o publikacjach naukowych. Baza jest aktualizowana codziennie o ~11 000 nowych dokumentów. Scopus w unikalny sposób łączy obszerną, wyselekcjonowaną bazę abstraktów i cytowań ze wzbogaconymi danymi i powiązaniem treściami naukowymi.

Baza indeksuje książki (ok. 63,3 tys. woluminów z serii książkowych i 2,3 mln rekordów książek), czasopisma (ponad 25 tys. aktywnych recenzowanych czasopism naukowych, 5,4 tys. czasopism Gold Open Access, >8,7 tys. czasopism z dostępem do Articles-in-Press, ok. 250 czasopism handlowych), konferencje (ok. 11 mln materiałów pokonferencyjnych) oraz patenty (47 mln patentów, źródło to 5 głównych biur patentowych: WIPO, EPO, USPTO, JPO, UK IPO).

Dodatkowo baza jest uzupełniona o następujące informacje: cytowania prac od roku 1970 do dnia dzisiejszego, profile autorów oraz instytucji dla wszystkich rekordów, pełne i rozszerzone metadane, jak np. słowa indeksujące Medline i inne, informacje o źródłach finansowania itp.

Dostęp do bazy Scopus jest możliwy przez stronę Biblioteki URK:

Następnie BAZY PRENUMEROWANE i pod numerem 3 znajdziemy bazę Scopus wśród baz bibliograficznych i bibliometrycznych:

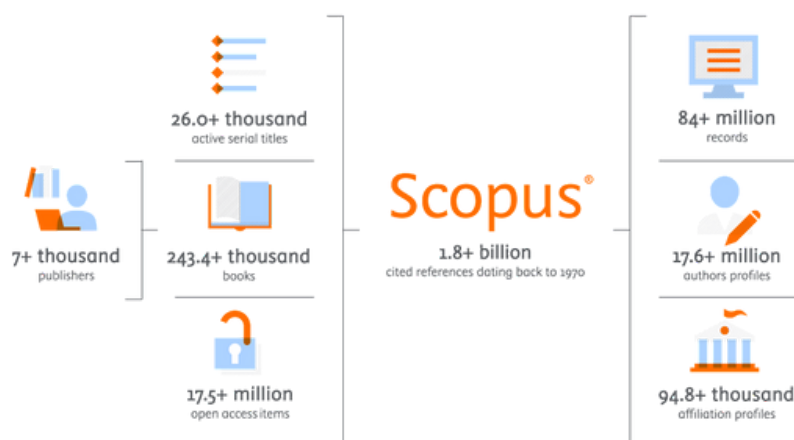

Ostatnie zmiany *at glance*:

- Scopus Author Profile pages: Rozszerzono istniejącą funkcjonalność o dodatkowe informacje i kontekst.
- Author Feedback Wizard: przepływ pracy jest bardziej intuicyjny, wprowadzono też możliwość edycji danych dotyczących preprintów i grantów.
- Documents Details page: nowe funkcje obejmują metrykę Views Count i podgląd profilu autora Scopus.
- Policy citations in PlumX metrics: Do prawie 3 milionów pozycji w Scopus dodano ponad 7,8 miliona cytowań wytycznych (policy), łącząc badania z zastosowaniem w tym obszarze.
- Preprint content in Scopus Author Profiles: Preprinty SSRN dołączają do zawartości, którą dodano z czterech innych głównych serwerów preprintów od stycznia 2021 roku.
- Funding data: Zwiększono liczbę artykułów zawierających informacje o finansowaniu, zoptymalizowano funkcję śledzenia i uruchomiono projekt dodawania historycznych danych dotyczących danych grantowych do profili autorów.
- Open access (OA) filters: Do tej pory dodano lub zaktualizowano klasyfikacje OA dla 17 milionów dokumentów, dzięki czemu zawartość OA jest łatwiejsza do zlokalizowania i analizy.

Dla pracowników naukowych wybór odpowiedniego czasopisma jest kluczowy. Konsekwencje wyboru złego czasopisma dla dobrej pracy to koszty finansowe dla autora /instytucji, koszty reputacji pracy i osób w nią zaangażowanych, negatywny wpływ na rankingi i ocenę badań, brak pewności co do długowieczności pracy, usunięcie czasopisma z baz abstraktowych oraz możliwe konsekwencje prawne.

Scopus pomaga redaktorom poprzez zwiększanie widoczności publikacji, dostęp do globalnej grupy naukowców i ekspertów w celach recenzowania publikacji, śledzenie wpływu publikacji i monitorowanie publikacji innych tytułów.

ZAPRASZAMY DO KORZYSTANIA

Nowa strona internetowa naszego Wydawnictwa

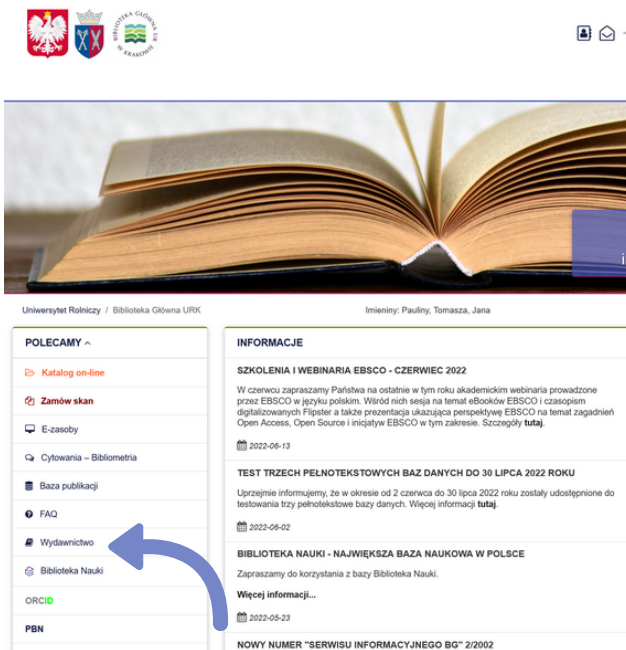
BEATA TOKARCZUK

Tuż przed wakacjami Wydawnictwo URK zaprezentowało nową odsłonę swojej strony internetowej.

Można ją znaleźć pod adresem:

wydawnictwo.urk.edu.pl

Link do strony Wydawnictwa znajduje się także na stronie Biblioteki Głównej URK.

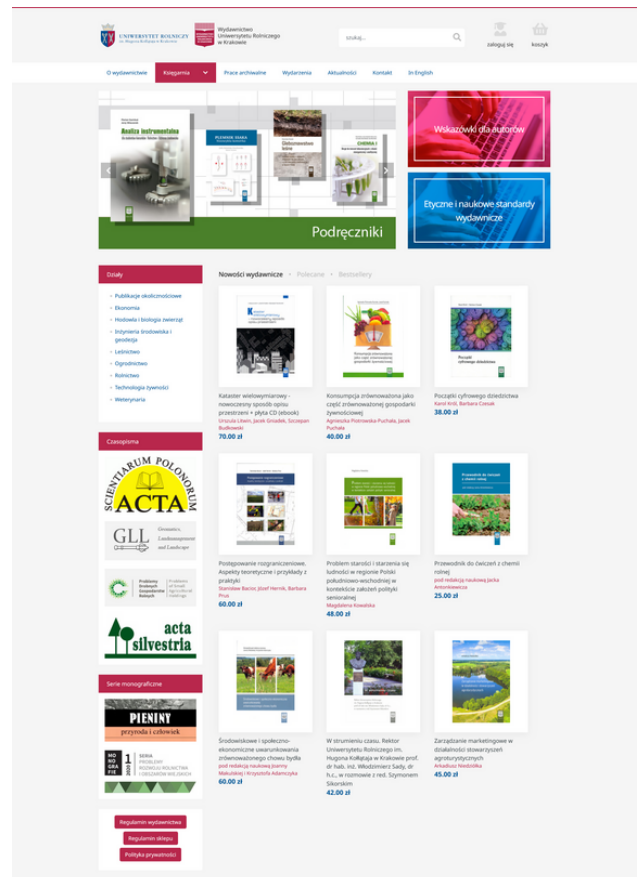

Za pośrednictwem strony mogą Państwo zrobić zakupy w księgarni internetowej, umożliwiającej płatności on-line. Podział tematyczny oferty ułatwi znalezienie odpowiedniej książki. Nowości uzupełniają zasoby prac archiwalnych.

ZAPRASZAMY

W Aktualnościach znajdują Państwo bieżącą punktację publikacji Wydawnictwa URK.

Na stronie głównej pojawiły się także zakładki ze wskazówkami dla autorów, którzy chcieliby opublikować swoje artykuły w czasopismach wydawanych przez Wydawnictwo URK oraz etycznymi i naukowymi standardami wydawniczymi obowiązującymi w naszym Wydawnictwie.

Spotkanie dyrektorów bibliotek oraz szefów archiwów w uczelniach przyrodniczych

PAWEŁ JAKUBIEC

W dniu 8 czerwca br. miało miejsce spotkanie dyrektorów bibliotek oraz szefów archiwów w uczelniach przyrodniczych, a także zaproszonych gości, reprezentujących poszczególne jednostki.

Uczestnicy mieli okazję wymienić swoje spostrzeżenia i wnioski na temat funkcjonowania bibliotek w zmieniającym się świecie oraz ich roli w środowisku akademickim.

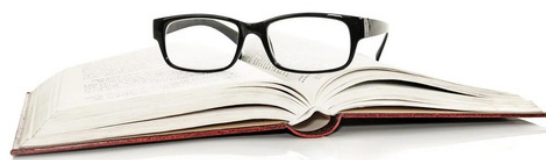
Poruszono także kwestie związane z obsługą repozytoriów, w tym Omega-PSIR i związanej z tym współpracy z Politechniką Warszawską oraz firmą „Sages”. Omówiono również sytuację archiwów uczelnianych oraz możliwość ich rozwoju. Ostatnim tematem była rola Data Stewardów i zarządzania danymi badawczymi. Dyskusja, podzielona na 2 panele, przyniosła wiele ciekawych wniosków i propozycji do dalszego rozpatrzenia.

W trakcie spotkania uczestnicy mogli również zwiedzić budynek Biblioteki Głównej im. Władysława Grabskiego Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego, która była współgospodarzem wydarzenia.

Fot. A. Góralczyk

Szczególnie imponujące wrażenie zrobiła czytelnia do wspólnej, głośnej nauki, która była wypełniona po brzegi młodzieżą przygotowującą się do zajęć i egzaminów.

W ostatniej części spotkania udano się do siedziby Narodowego Instytutu Dziedzictwa i Kultury Wsi, gdzie Pani Dyrektor Katarzyna Saks przedstawiła szeroki zakres działań instytutu zajmującego się promocją kultury wiejskiej, jak również zachowaniem jej dziedzictwa. Jako ostatni wystąpił dyrektor Biblioteki NIDiKW (dawnej Centralnej Biblioteki Rolniczej), który ukazał historię swojej jednostki oraz stan obecny, w tym plany digitalizacji zbiorów.

Dziękujemy za możliwość uczestnictwa w spotkaniu, a szczególnie dyrektorom BG SGGW dr Wojciechowi Woźniakowi oraz Biblioteki NIDiKW Łukaszowi Wieczorkowi za organizację i gościnność. Mamy nadzieję, że kolejny zjazd uda się zorganizować we wrześniu w Krakowie. Będzie nam miło gościć Państwa w naszej Bibliotece.

Fot: Małgorzata Raczyńska (BG SGGW)

Dziedzictwo uczelni dla przyszłości nauki

PAWEŁ JAKUBIEC

W dniach 26-29 kwietnia br. w Warszawie odbyła się międzynarodowa konferencja zorganizowana przez Stowarzyszenie Muzeów Uczelnianych pt.

*Dziedzictwo uczelni dla przyszłości nauki –
Academic heritage for the future of science.*

Biblioteka Główna Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie była reprezentowana przez dyrektora Pawła Jakubca oraz Danutę Gajewską – opiekunkę zbiorów muzealnych naszego Uniwersytetu.

Fot. Paweł Jakubiec, Danuta Gajewska, Piotr Pacanowski

Prezentacja BG URK dotyczyła krakowskich nauczycieli rolnictwa w oparciu o zbiory muzealne.

Fot. Paweł Jakubiec, Danuta Gajewska, Piotr Pacanowski

Uniwersytet Rolniczy w Krakowie był też obecny dzięki Centrum Edukacji Gleboznawczej – Muzeum Gleb, o którego roli i znaczeniu w opowiadał dr inż. Piotr Pacanowski.

Fot. Paweł Jakubiec, Danuta Gajewska, Piotr Pacanowski

Uczestnicy mieli okazję wysłuchać około 60 referatów naukowców i muzealników z całej Europy. Szczególnie poruszające były wystąpienia z Ukrainy. Prezentacja zbiorów charkowskich opowiadała o tym, co niestety już częściowo uległo zniszczeniu...

W tym kontekście, poza rzeczami najważniejszymi, jak życie i zdrowie ludzi, podkreślano ogromną rolę digitalizacji, która pozwala zachować przynajmniej cyfrowe wersje eksponatów.

W ostatnim dniu konferencji uczestnicy zwiedzili wybrane ekspozycje Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego, Akademii Sztuk Pięknych, Bibliotekę Uniwersytetu Warszawskiego wraz z jej ogrodami oraz Muzeum Historii Medycyny Uniwersytetu Medycznego.

Przypomnijmy,
że od 2021 roku
Biblioteka Główna
Uniwersytetu Rolniczego jest
członkiem instytucjonalnym
Stowarzyszenia. W planowanej
na przyszły rok konferencji
na pewno też nas nie zabraknie.

Fot. Paweł Jakubiec, Danuta Gajewska, Piotr Pacanowski

Skarby Muzeum UR

DANUTA GAJEWSKA

Muzeum Uniwersytetu Rolniczego posiada w swoich zbiorach ciekawe przedmioty związane z historią naszej Uczelni. Rozpoczynamy cykl prezentowania cennych muzealiów na łamach Serwisu Informacyjnego BG, który ma na celu przybliżenie Czytelnikom naszej kolekcji.

Nasze Muzeum zostało powołane w strukturze Biblioteki Głównej Akademii Rolniczej w 1976 r. zarządzeniem ówczesnego Rektora prof. dr. hab. Tadeusza Wojtaszka. Organizatorem Muzeum był dr inż. Zdzisław Kosiek, Dyrektor Biblioteki.

Załączek Muzeum stanowiło utworzenie w 1972 r. *Sali Pamiątek* oraz powołanie rok później stanowiska ds. zbiorów muzealnych w Sekcji Dokumentacji Oddziału Informacji Naukowej.

Gromadzone muzealia związane są z historią studiów rolniczych w Krakowie,

Uniwersytetem Rolniczym oraz jej patronem Hugonem Kołłątajem. Zbiory Muzeum pochodzą z różnych źródeł, najczęściej są to pamiątki przekazywane przez pracowników, absolwentów oraz osoby związane z Uczelnią.

No to zaczynamy!

Pierwszym eksponatem jest INDEKS FELICJI WEIĞŁÓWNY (*Index lectionum facultatis philosophicae* nr 10780, założony 7 października 1911 r.), przedstawiany wielokrotnie przy okazji wystaw czasowych. Krótką notę o nim można przeczytać w Biuletynie Informacyjnym UR 2018, nr 1-3, s. 49, a także w publikacji *Muzea Uczelniane, katalog*, Warszawa 2017, s. 170.

Panna Weiglówna, studentka Studium Rolniczego UJ w latach 1911-1917, otrzymała absolutorium sto pięć lat temu. Była drugim pokoleniem kobiet, które miały możliwość zdobycia wyższego wykształcenia w Krakowie.

Osiemnastoletnia Felicja zapisała się na studia w roku akademickim 1911/1912. Był to dwudziesty pierwszy rok działalności Studium Rolniczego UJ. Pierwszy, po reformie kierunku. Obowiązywał nowy Statut. Studia miały trwać cztery lata, a nie jak dotychczas, trzy. Obowiązkowa była praktyka w majątkach rolnych, a warunkiem uzyskania tytułu naukowego było napisanie pracy dyplomowej.

Weiglówna była dobrą studentką. Miała tylko dwie poprawki. Chemię, po pierwszym egzaminie promocyjnym, którą zdała pozytywnie w ciągu dwóch miesięcy (przewodniczącym obu komisji egzaminacyjnych był prof. Henryk Hoyer), oraz biologię, po drugim egzaminie, którą poprawiła po pięciu miesiącach, u prof. Emila Godlewskiego.

Dlaczego więc studiowała sześć lat, zamiast czterech?

Z powodu wybuchu I wojny światowej Uniwersytet na rok przerwał pracę. Być może Felicja odbyła dłuższą praktykę w gospodarstwie rolnym, czyli majątku ziemiańskim, który znalazła za pośrednictwem, powołanej do pomocy studentom, Komisji Praktyk. Końcowy, czwarty egzamin zdała w marcu 1917 roku. Przewodniczącym IV. Komisji Egzaminacyjnej Rolniczej był prof. Walerian Klecki. W czerwcu uzyskała absolutorium i mogła przystąpić do obrony pracy dyplomowej.

Fot. G. Wojcieszek

Fot. G. Wojcieszek

Uzyskała tytuł naukowy, który widnieje na płycie nagrobnej i budzi wzruszenie. Jak dumnie wtedy brzmiało – magister inżynier rolnik.

Zdjęcie studentki z pierwszej strony indeksu, ponieważ obcięte, nie wiadomo w którym krakowskim zakładzie było zrobione. Mądrymi, łagodnymi oczami spogląda na nas piękna i delikatna dziewczyna. Stylowo upięte włosy, biała bluzka, ładny naszyjnik, urokliwy uśmiech.

Indeks wydrukowany jest po łacinie. Ręką Felicji napisane są nazwiska nauczycieli i wykładane przedmioty: geometria wykreślna, fizyka doświadczalna, chemia nieorganiczna, botanika ogólna, anatomia i histologia zwierząt domowych, geodezja, chemia organiczna, botanika rolnicza, zarys geologii, geologia, mechanika ogólna, meteorologia i klimatologia, mineralogia i petrografia, hodowla zwierząt domowych, budownictwo wiejskie, ekonomia polityczna,

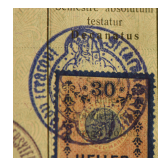
Fot. G. Wojcieszek

Fot. G. Wojcieszek

fizjologia roślin, chemia biologiczna, fizjologia zwierząt domowych, patologia roślin, mikrobiologia, gleby ziem polskich, nauka o nawozach pomocniczych, ogólna uprawa roślin, weterynaria i higiena zwierząt, hodowla zwierząt, ogrodnictwo, melioracja rolnicza, archaicznie dziś brzmiące: polityka agrarna, geologiczna budowa Karpat galicyjskich, austriackie prawo państwowe, czy zagadkowa nazwa przedmiotu: roboty ziemne.

Każda prawa strona dokumentu zapisana jest podpisami Profesorów. Jest to niezwykle, widzieć autografy Wielkich Naszej Uczelni: Tadeusza Gołogurskiego inżyniera rolnictwa, Konstantego Zakrzewskiego fizyka, Karola Olszewskiego fizyka i chemika („tego” od azotu i tlenu), Karola Dziewońskiego chemika, Władysława Kulczyńskiego sen. chemika, Franciszka Czernego-Schwarzenberga geografa (dziadka Haliny Czerny-Stefańskiej), Stefana Kreutza mineraloga, Edwarda Janczewskiego biologa, Zygmunta Rozena mineraloga, Waleriana Kleckiego zootechnika, Emila Godlewskiego botanika, chemika, Feliksa Rogozińskiego zoologa, Józefa Brzezińskiego biologa, Adama Prażmowskiego mikrobiologa, Władysława Szajnochy geologa, Kazimierza Rogoyskiego chemika, Stefana Jentysa fizjologa roślin, chemika, Juliana Nowaka lekarza i weterynarza, Tadeusza Sikorskiego inżyniera rolnictwa i melioracji, Kazimierza Kumanieckiego prawnika, Konrada Kuhla budowniczego, współpracującego z wybitnymi architektami epoki i innych. Ciekawe są pieczętki: pieczętka C.K. Uniwersytetu Jagiellońskiego ze św. Stanisławem biskupem i męczennikiem, patronem Uczelni (jedna na końcu indeksu) oraz pieczętka Studium Rolniczego z Królową Jadwigą w tarczy, z herbem Jagiełły, podwójnym krzyżem (użyta dziewięć razy) i dwa rodzaje pieczętek Komisji Egzaminacyjnych Rolniczych.

Fot. G. Wojcieszek

Felicja Weigel pochowana jest na Cmentarzu Rakowickim, w grobowcu rodziny Ferdynanda Weigla, Prezydenta Krakowa w latach 1881-1884. Prezydent Weigel, dwukrotnie żonaty miał jednego syna, Wiktora Weigla. Felicja prawdopodobnie była wnuczką Prezydenta, na co wskazuje również drugie imię opisywanej bohaterki.

Fot. G. Wojcieszek

Felicja Ferdynanda Aurelia Litwinowicz (Weigel) (1893-1973) urodziła się i zmarła w Krakowie. Żyła 80 lat. Na tablicy nagrobnej, pod jej nazwiskiem widnieje napis Mgr Inż. Rolnik. Darczyńca indeksu, Bogdan Litwinowicz, prawdopodobnie pasierb Felicji, podarował cenny dokument Muzeum AR czterdzieści sześć lat temu, w roku 1976, trzy lata po śmierci właścicielki.

Biblioteka Diecezjalna w Egerze

ADAM RUTA

Kontynuujemy wyprawę wakacyjną śladami słynnych bibliotek.

Właśnie rozpoczęło się astronomiczne lato, nadszedł czas wakacyjnych wyjazdów wreszcie bez pandemicznych ograniczeń. Tym razem proponujemy wizytę w Egerze, mieście leżącym w północno-wschodniej części Węgier pomiędzy Górami Bukowymi a Górami Mátra, stolicy komitatu (województwa) Heves. Miłośnicy winą z pewnością kojarzą to miasto z winem Egri Bikavér (Bycza Krew).

W Egerze jest wiele do zobaczenia, m.in. zamek, który zasłynął obroną przed Turkami w 1552 roku. Obrońcy twierdzy pod dowództwem Istvána Dobó odparli 30-krotnie liczniejsze siły osmańskie. Wśród atakujących krążyła pogłoska, jakoby niespożyte siły obrońców brały się ze spożywania byczej krwi, a tak naprawdę... czerwonego wina.

Warto przejść się po placu Dobó, odwiedzić imponującą bazylikę, wspiąć się wąskimi schodami na szczyt jedyne na świecie minaretu z krzyżem na szczycie, wreszcie spacerować się Doliną Pięknej Pani, gdzie znajduje się ponad 150 wydrążonych w wulkanicznym tufie piwniczek, w których miejscowi winiarze przechowują (i sprzedają) najzaczniejsze trunki.

Dla rodzin z dziećmi (i nie tylko) atrakcją będzie kąpielisko termalne obejmujące 13 basenów. I wreszcie, last but not least, trzeba koniecznie zwiedzić piękną, barokową Bibliotekę Diecezjalną.

Została ona utworzona w 1793 roku przez biskupa Károly'a Eszterházy'ego i od początku była instytucją publiczną, co w tamtych czasach było rzadkością. Biblioteka miała być częścią uniwersytetu, do otwarcia którego jednak nie doszło z powodów politycznych.

W tej sytuacji fundator utworzył w jego niedosłej siedzibie szkołę średnią (Liceum), a bibliotekę z księgozbiorem obejmującym 4 dyscypliny: prawo, medycynę, teologię i nauki humanistyczne, przekazał do użytku publicznego.

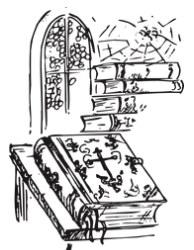
Otwarcie księżnicy zostało poprzedzone szeroko zakrojoną akcją zakupu książek już od lat 60. XVIII wieku. Profesorowie byli proszeni o przygotowanie list książek, które chcieliby widzieć w bibliotece.

W rezultacie, kiedy została uruchomiana, było w niej aż 16 tysięcy woluminów.

Do biblioteki trafiło też wiele zbiorów prywatnych, między innymi – w wyniku legatu – prywatna kolekcja biskupa Eszterházy'ego. Obecnie cała biblioteka liczy 170 tysięcy tytułów.

Najstarszy manuskrypt pochodzi z 1084 roku, jest to ręcznie pisany kodeks, spis dokumentów papieża Leona IX. Oprócz niego biblioteka może się pochwalić takimi interesującymi dokumentami, jak jedyny na Węgrzech własnoręcznie pisany list Mozarta czy Kodeks Dantego, jeden z trzech na świecie. Oczywiście rękopisy i starodruki są przechowywane w sejfach i pomieszczeniach niedostępnych dla czytelników, a najcenniejsze z nich pokazywane są w postaci faksymile na specjalnej wystawie.

Salę biblioteki zdobi wybitne XVIII-wieczne malowidło na sklepieniu autorstwa Jana Lukáša Krackera i Josefa Zacha przedstawiające uroczyste rozpoczęcie Soboru Trydenckiego. W czterech rogach sklepienia przedstawiono różne etapy obrad soborowych.

Regały biblioteczne pochodzą z tego samego czasu, a ciekawostką jest, że zostały wykonane z białego dębu bez użycia gwoździ. Drewniane reliefy ukazują 24 wybitnych przedstawicieli nauki, w tym Kopernika i Galileusza.

Biblioteka mieści się na pierwszym piętrze budynku i jest otwarta dla turystów codziennie oprócz poniedziałków, w sezonie (od maja do września) od godz. 9:30 do 15:30, po sezonie krócej i niekiedy tylko w weekendy. Możliwe jest zwiedzanie z przewodnikiem o godz. 11:00 i 14:00.

Źródła:

<https://visiteger.com/pl/warto-zobaczyc/top-10-atrakcji/biblioteka-diecezjalna>

<https://www.efkt.hu/index.php/nyitvatartas>

Zdjęcia pochodzą ze Strony Turystycznej Egeru: <https://visiteger.com/pl/warto-zobaczyc/top-10-atrakcji/biblioteka-diecezjalna>

Odoczywać można i tak...

